

Krock mellan idrott och skola på Riksidrottsgymnasiet

På Riksidrottsgymnasiet möts skolan och idrotten utan större harmoni. Skälet är att de idrottsligt kunniga lärarna inom ämnet specialidrott saknar lärarutbildning. Det resulterar i att skolans villkor åsidosätts, visar en ny avhandling vid Göteborgs universitet.

– Lärarna i specialidrott hamnar i kläm mellan skolans och idrottens villkor och eftersom de kommer från idrotten är det främst där de har förutsättningar att verka, säger **Marie Hedberg**, avhandlingens författare.

Landets 51 riksidrottsgymnasier ger elitsatsande ungdomar möjlighet att kombinera sina gymnasiestudier med idrott. Gymnasiet anses både av Riksidrottsförbundet och flera specialidrottsförbund spela en stor och viktig roll i svensk idrotts arbete med att utveckla unga talanger.

Idag finns riksidrottsgymnasier på 43 orter inom 31 olika idrotter och berör cirka 1200 elever. Eleverna går ett vanligt gymnasieprogram men har idrott på schemat i ämnet specialidrott som programfördjupning, individuellt val eller som utökat program.

Marie Hedberg har studerat fyra riksidrottsgymnasier, där dokument, observationer och intervjuer med alla tränare – lärarna i ämnet specialidrott – samt rektorer utgör grund för studien.

Precis som i alla andra ämnen på gymnasieskolan behöver lärarna i specialidrott förhålla sig till läroplan, kursplaner och kunskapskrav. Men i tränarnas egna beskrivningar framkommer en bild där de istället utgår från de normer och värderingar som används inom idrotten och då framförallt inom tävlingsidrotten.

– Ett exempel på detta är att innehållet i undervisningen primärt inte utgår från kursplanerna, utan istället är utgångspunkten att utveckla elevernas förutsättningar för prestation på viktiga tävlingar, säger Marie Hedberg.

Ett liknande scenario beskrivs när det gäller elevernas betyg. Istället för att strikt följa de kunskapskrav som finns bedöms eleverna mer eller mindre utifrån sina idrottsliga tävlingsresultat.

– Att majoriteten av tränarna inte är lärarutbildade påverkar deras förutsättningar att utföra det läraruppdrag de är ålagda att utföra. Deras handlande visar på problemet när skolan och idrotten möts.

Marie Hedberg visar att villkoren från både skolan och idrotten i högre grad behöver harmoniera med varandra för att Riksidrottsgymnasiet som institution ska fungera på ett bra sätt och få legitimitet.

– För att åstadkomma detta bör man höja kompetenskraven på tränarna så att de har förutsättningar att arbeta både som lärare och tränare. Det kan exempelvis handla om att införa lärarlegitimation för behörighet att undervisa i specialidrott eller att den akademiska tränarutbildningen också ger behörighet att undervisa i specialidrott, säger hon.

Läs avhandlingen: <http://hdl.handle.net/2077/37063>

Kontakt: Marie Hedberg, 0708-58 42 15, marie.hedberg@lnu.se

Marie Hedberg lägger fram sin avhandling *Idrotten sätter agendan – en studie av Riksidrottsgymnasietränares handlande utifrån sitt dubbla uppdrag* vid institutionen för kost-

och idrottsvetenskap den 5 december 2014 kl. 13.15.
Disputationen äger rum i sal Homeros vid Linnéuniversitetet, Växjö.